

Datum van
inontvangstneming

:

02/02/2026

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-820/25 – 1

Zaak C-820/25

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

12 december 2025

Verwijzende rechter:

Oberster Gerichtshof (Oostenrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

18 november 2025

Verzoekende partij:

DV

Verwerende partij:

Eurogine S.L.

Het Oberste Gerichtshof (hoogste federale rechter in civiele en strafzaken, Oostenrijk) heeft in zijn hoedanigheid als rechter in *Revision* in de zaak van verzoekende partij DV [OMISSIS], vertegenwoordigd door [OMISSIS] tegen verwerende partij Eurogine S.L., Castelldefels, Barcelona, [OMISSIS] Spanje, vertegenwoordigd door [OMISSIS], wegens 38 589,59 EUR en de vaststelling over het beroep in *Revision* dat verzoekende partij heeft ingesteld tegen het vonnis van het Oberlandesgericht Innsbruck (hoogste rechterlijke instantie van de deelstaat Tirol, Oostenrijk) als rechter in hoger beroep van 30 januari 2025, GZ 2 R 194/24g-61, waarbij naar aanleiding van het hoger beroep van verzoekende partij het vonnis van het Landgericht Innsbruck (rechter in eerste aanleg, Oostenrijk) van 1 oktober 2024, GZ 43 Cg 93/23v-51, is gewijzigd, in de raadkamer de

beslissing

gegeven:

I. Het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) wordt krachtens artikel 267 VWEU verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

Is het inkomensverlies dat een vrouw lijdt door een ongewenste zwangerschap als gevolg van een productgebrek in de bij haar geplaatste anticonceptiespiraal schade veroorzaakt door lichamelijk letsel in de zin van artikel 9, onder a), van richtlijn 85/374/EEG van de Raad van 25 juli 1985 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der lidstaten inzake de aansprakelijkheid voor producten met gebreken?

II. [OMISSIS] [procesrecht]

Motivering:

1. Samenvatting van de feiten

- 1 Verweerster is fabrikant van medische hulpmiddelen en producent van het koperhoudende intra-uteriene pessarium „Gold T Normal” (hierna enkel: „spiraal”) dat als anticonceptiemiddel wordt gebruikt. Omdat verzoekster geen kinderen meer wilde, liet zij in april 2017 door haar gynaecoloog (voor de tweede keer) een door verweerster vervaardigde spiraal plaatsen. De anticonceptieve werking van deze hormoonvrije, T-vormige goud-koper-spiraal is enerzijds gebaseerd op de afgifte van koperionen (met de daarmee gepaard gaande veranderingen in het baarmoederslijmvlies, het baarmoederhalsslijm en de beweeglijkheid van het sperma) en anderzijds op de plaatsing van het „vreemde voorwerp spiraal” in de baarmoeder. De Pearl-index van de spiraal is 0,8 – dit betekent dus dat 8 op de 1000 vrouwen bij deze anticonceptiemethode zwanger worden.
- 2 De gynaecoloog van verzoekster heeft de spiraal volgens de regels van de kunst geplaatst en bij de jaarlijkse controles tot en met 2020 kon hij vaststellen dat de spiraal goed zat. Tussen de controle in 2020 en januari 2021 brak de spiraal echter door een gebrek in het product (afbreken van een arm). De arm brak bij een menstruatie af. Door het breken van de spiraal verschoof de spiraal, waardoor de anticonceptieve werking afnam. De door verzoekster niet geplande en ook niet gewenste zwangerschap is te wijten aan een gebrek in het product dat aan verweerster kan worden toegerekend.
- 3 Bij de jaarlijkse controle op 29 maart 2021 was verzoekster reeds zes weken zwanger. De spiraal was verschoven en bevond zich schuin aan de onderste eipool. Na een bedenktijd van een week besloot verzoekster (samen met haar echtgenoot) geen abortus te laten uitvoeren en het kind te krijgen.
- 4 Het verwijderen van de spiraal was niet mogelijk vanwege het daarmee gepaard gaande risico op een miskraam. De gynaecoloog informeerde verzoekster over het verhoogde risico op een miskraam of vroeggeboorte als gevolg van de

aanwezigheid van een spiraal. Verzoekster maakte zich zorgen over de toekomst vanwege de ongewenste zwangerschap, met name met het oog op het te verwachten inkomensverlies.

- 5 Op 23 september 2021 werd een gezond kind met een keizersnede geboren. Het voortijdige breken van de vliezen en de noodzaak van een keizersnede zijn niet door de (gebroken) spiraal veroorzaakt.
- 6 In het kader van de door haar (in ieder geval op een later moment dan april 2017 voor het eerst) afgegeven productwaarschuwingen heeft verweerster niet geadviseerd om reeds geplaatste spiralen voortijdig te verwijderen.

2. Standpunten van partijen

- 7 **Verzoekster** vordert – voor zover nog voor de procedure in *Revision* van belang – betaling van 37 727,18 EUR aan inkomensverlies. Zij baseert haar vorderingen op het Produkthaftungsgesetz (wet productaansprakelijkheid; hierna: „PHG”), maar ook op een schuldaansprakelijkheid van verweerster wegens schending van plichten in verband met de waarschuwing en gevaarstelling, alsmede een overeenkomst met beschermende werking ten gunste van derden. Als gevolg van een gebrek in het product (afbreken van de spiraal) dat aan verweerster kan worden toegerekend, werd verzoekster ongewenst zwanger. Zij heeft haar beroepsactiviteit als keukenhulp pas vanaf de tweede verjaardag van het kind kunnen hervatten. Tijdens de zestien maanden durende borstvoedingsperiode kon in ieder geval niet in redelijkheid van haar worden verlangd dat zij haar werk zou hervatten. Noch de uitkering tijdens het zwangerschaps- en bevallingsverlof, noch de kinderopvangtoeslag kunnen als vervanging voor haar inkomen worden beschouwd.
- 8 **Verweerster** betwistte dat het product gebreken vertoonde en er een causaal verband bestond tussen het gestelde gebrek en het feit dat verzoekster zwanger raakte. De geboorte van een gezond kind is geen schade. Met de bewuste keuze van verzoekster voor het kind wordt het causaal verband hoe dan ook doorbroken. De schade als gevolg van het inkomensverlies komt als zuivere vermogensschade niet voor vergoeding in aanmerking. Verzoekster had na haar zwangerschaps- en bevallingsverlof weer kunnen gaan werken. Bovendien ontving zij een zwangerschaps- en bevallingsuitkering en kinderopvangtoeslag. Verweerster heeft voldoende gewaarschuwd voor het risico dat de spiraal kan breken.

3. Voorafgaande procedure

- 9 De rechter in eerste aanleg heeft de vordering afgewezen op grond dat geen recht op schadevergoeding kon worden ontleend aan de geboorte van een gezond, zij het ongewenst kind.

- 10 De rechter in tweede aanleg heeft verweerster op grond van § 273, lid 2, van de Zivilprozessordnung (wetboek van burgerlijke rechtsvordering; hierna: „ZPO”) veroordeeld tot betaling van 680 EUR aan smartengeld, reiskosten en kosten voor de gebrekkige spiraal, zonder dat hiertegen bezwaar is gemaakt. Het verzoek om vaststelling van verzoekster werd eveneens afgewezen, zonder dat hiertegen bezwaar is gemaakt. Voor het overige heeft de rechter de afwijzing van het nu alleen nog betwiste verzoek tot vergoeding van het inkomensverlies bevestigd.
- 11 De door verweerster vervaardigde spiraal voldeed niet aan de gerechtvaardigde objectieve veiligheidsverwachtingen en is daarmee gebrekkig in de zin van het PHG. Uit de vaststellingen van de rechter in eerste aanleg kon met voldoende duidelijkheid worden afgeleid dat de ongewenste zwangerschap van verzoekster het gevolg was van een gebrek in het product. Of het plaatsen van een gebrekkige spiraal als lichamelijk letsel in de zin van het PHG moet worden beschouwd, kan in het midden blijven. Het gestelde inkomensverlies is namelijk geen direct gevolg van een eventueel lichamelijk letsel, maar slechts het indirecte gevolg van de geboorte van een gezond kind en dus zuivere vermogensschade. Uit de beslissing van de meervoudige kamer van het Oberste Gerichtshof (hoogste federale rechter in civiele en strafzaken, Oostenrijk) in 3 Ob 9/23d, waarin de aansprakelijkheid van een arts voor de geboorte van een ongewenst kind werd bevestigd, kunnen voor de onderhavige zaak geen conclusies worden afgeleid, omdat het gestelde inkomensverlies slechts een indirect gevolg is van het beweerde lichamelijk letsel dat niet voor vergoeding in aanmerking komt. Een inkomensverlies in verband met de zorg voor een baby die als gevolg van een gebrekkig anticonceptiemiddel is verwekt, houdt geen verband meer met de door de producent geschonden verplichtingen waardoor niet aan het relativiteitsvereiste is voldaan.
- 12 Het **Oberste Gerichtshof** moet een beslissing over een **beroep in Revision** van **verzoekster** nemen, waarbij zij toewijzing van de vordering „ten gronde” vordert. Verzoekster stelt dat het inbrengen van een gebrekkige en dus uiteindelijk nutteloze anticonceptiespiraal in het lichaam een lichamelijk letsel vormt en het gestelde inkomensverlies een voor vergoeding in aanmerking komend gevolg van dat lichamelijk letsel is. De financiële kosten die uit de geboorte van een gezond kind voortvloeien, kunnen in beginsel een voor vergoeding in aanmerking komende schade zijn.
- 13 **Verweerster** deelt in haar **memorie van antwoord** op het beroep in *Revision* daarentegen de rechtsopvatting van de rechter in hoger beroep.

4. Rechtskader

- 14 4.1. Richtlijn 85/374/EEG van de Raad van 25 juli 1985 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der lidstaten inzake de aansprakelijkheid voor producten met gebreken luidt, voor zover hier van belang, als volgt:

Overwegingen (niet genummerd)

Overwegende dat de bescherming van de consument vereist dat schade veroorzaakt door dood of lichamelijk letsel en materiële schade worden vergoed; dat deze laatste schadevergoeding evenwel beperkt moet blijven tot zaken voor ge- of verbruik in de privésfeer en dat daarop een franchise van een vast bedrag moet worden toegepast; zulks om te voorkomen dat er al te veel geschillen ontstaan; dat deze richtlijn het uitkeren van smartegeld en vergoeding van andere vormen van onstoffelijke schade, waarin het ter zake van toepassing zijnde recht in voorkomend geval voorziet, onverlet laat;

Artikel 1

De producent is aansprakelijk voor de schade, veroorzaakt door een gebrek in zijn product.

Artikel 9

Onder „schade” in de zin van artikel 1 wordt verstaan:

- a) de schade veroorzaakt door dood of door lichamelijk letsel;
- b) beschadiging of vernietiging van een andere zaak dan het gebrekkige product, met toepassing van een franchise ten belope van 500 EUR, indien deze zaak
 - i) gewoonlijk is bestemd voor ge- of verbruik in de privésfeer en
 - ii) door de gelaedeerde hoofdzakelijk is gebruikt voor ge- of verbruik in de privésfeer.

Dit artikel laat de nationale bepalingen inzake onstoffelijke schade onverlet.

- 15 4.2. Richtlijn (EU) 2024/2853 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2024 inzake aansprakelijkheid voor gebrekkige producten en tot intrekking van richtlijn 85/374/EEG van de Raad is op grond van artikel 21 van die richtlijn niet van toepassing op de onderhavige zaak.
- 16 4.3. De in casu relevante bepalingen van het PHG, waarbij richtlijn 85/374/EEG is omgezet, luiden als volgt:

Aansprakelijkheid – § 1, lid 1

Heeft het gebrek van een product de dood, lichamelijk letsel of schade aan de gezondheid van een persoon dan wel schade aan een van het product te onderscheiden roerende zaak tot gevolg, dan is voor de vergoeding van de schade aansprakelijk:

- 1. de ondernemer die het product heeft vervaardigd en in het verkeer heeft gebracht;

2. de ondernemer die het product in de Europese Economische Ruimte heeft ingevoerd en hier in het verkeer heeft gebracht (importeur).

Toepassing van het ABGB – § 14

Tenzij in deze federale wet anders is bepaald, is het Allgemeine bürgerliche Gesetzbuch (algemeen burgerlijk wetboek; hierna: „ABGB”) van toepassing op het daarin voorziene recht op schadevergoeding.

17 4.4. Het ABGB bevat onder meer de volgende bepalingen:

§ 1293

Schade is elk nadeel dat is toegebracht aan iemands eigendom, rechten of persoon. Daarvan verschilt de winstderving die iemand bij een gewone gang van zaken kan verwachten.

§ 1325

Degene die iemand lichamelijk letsel toebrengt, vergoedt de kosten voor de genezing van de gelaedeerde, zijn gederfde inkomen of, indien de benadeelde arbeidsongeschikt raakt, ook het in de toekomst gederfde inkomen en betaalt hem op verzoek daarnaast een in de vastgestelde omstandigheden passend smartengeld.

5. Beantwoording van de prejudiciële vraag

- 18 5.1. De gebrekkigheid van de door verweerster vervaardigde spiraal en het causaal verband worden niet betwist.
- 19 5.1.1. Dat de door verweerster vervaardigde en door verzoekster gebruikte spiraal gebrekkig in de zin van artikel 6 van richtlijn 85/374/EEG is, staat in de procedure in *Revision* niet (meer) ter discussie.
- 20 5.1.2. Ook het causaal verband tussen het gebrek in het product en de zwangerschap en het daaruit voortvloeiende inkomensverlies van verzoekster kan om de volgende redenen worden verondersteld:
- 21 De rechter in hoger beroep heeft de door de rechter in eerste aanleg vastgestelde feiten aangevuld door een causaal verband tussen het gebrek in het product dat aan verweerster kan worden toegerekend en de ongewenste zwangerschap vast te stellen. Aangezien de rechter in hoger beroep deze aanvullende vaststelling heeft gedaan zonder een aanvullende bewijsverkrijging in het kader van een mondelinge hoger beroepsprocedure, is het onmiddellijkheidsbeginsel geschonden [4 Ob 199/24d (punt 34) met verdere verwijzingen]. Dit vormt in principe een (primair) verzuim in de hoger beroepsprocedure [RS0043057 (met name dictum 8)].

- 22 Verweerster heeft dit (voor haar nadelige) primaire verzuim in de hoger beroepsprocedure echter niet in haar memorie antwoord in het beroep in *Revision* aangevoerd [OMISSIS]. Bijgevolg moet worden uitgegaan van de door de rechter in hoger beroep aangevulde feiten [OMISSIS]. [voor de onderhavige zaak irrelevante details waarom moet worden uitgegaan van de door de rechter in hoger beroep vastgestelde feiten]
- 23 5.2. Volgens de rechtspraak van het Hof met betrekking tot richtlijn 85/374/EEG streeft deze voor de punten die zij regelt een volledige harmonisatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten na (arrest van 4 juni 2009, *Moteurs Leroy Somer*, C-285/08, EU:C:2009:351, punt 21). Hoewel het begrip „schade” in de richtlijn niet is omschreven, moet het begrip schade omvatten die is veroorzaakt door dood of door lichamelijk letsel alsmede de beschadiging of vernietiging van een zaak (dit laatste met verdere beperkingen). Door de nationale wetgever moet – met uitzondering van onstoffelijke schade waarvan de vergoeding uitsluitend door het nationale recht wordt geregeld – voor beide categorieën van schade een billijke en volledige vergoeding worden gewaarborgd. De toepassing van nationale regels mag geen afbreuk doen aan het nuttig effect van de richtlijn. Bovendien moet de nationale rechter het nationale recht uitleggen in het licht van de bewoordingen en het doel van de richtlijn. Een lidstaat kan dus geen beperkingen stellen aan de te vergoeden categorieën van stoffelijke schade, ten gevolge van dood of lichamelijk letsel (arrest van 10 mei 2001, *Veedfald*, C-203/99, EU:C:2001:258, punten 25 e.v.).
- 24 Het begrip „schade veroorzaakt door dood of door lichamelijk letsel” moet, in het licht van de door de richtlijn nagestreefde doelstellingen van bescherming van de veiligheid en gezondheid van consumenten, ruim worden uitgelegd. Daarbij omvat de schadevergoeding al wat noodzakelijk is om de schadelijke gevolgen te verhelpen en om het veiligheidsniveau dat men gerechtigd is te verwachten, te herstellen. Bijgevolg zou in het geval van medische hulpmiddelen, zoals pacemakers en implanteerbare cardioverter-defibrillatoren, de vergoeding van de schade onder meer de kosten voor de vervanging van het gebrekkige product moeten dekken (arrest van 5 maart 2015, *Boston Scientific*, C-503/13 en C-504/13, EU:C:2015:148, punten 47 tot en met 50).
- 25 In de zaken C-503/13 en C-504/13 heeft het Hof geoordeeld dat de schade veroorzaakt door een chirurgische ingreep ter vervanging van een gebrekkig product „schade veroorzaakt door dood of door lichamelijk letsel” is (arrest van 5 maart 2015, *Boston Scientific*, C-503/13 en C-504/13, EU:C:2015:148, punt 55).
- 26 5.3. Volgens de vaste rechtspraak van het Oberste Gerichtshof komt „zuivere” vermogensschade op grond van productaansprakelijkheid niet voor vergoeding in aanmerking (RS0111170; RS01 11982). Dergelijke zuivere vermogensschade is schade die niet voortvloeit uit of het gevolg is van een inbreuk op een goed dat absolute wettelijke bescherming geniet (leven, gezondheid, eigendom enz.), maar

alleen van invloed is op het totale vermogen van de gelaedeerde [Rabl, PHG (2017) § 1, punt 194].

- 27 Voor het moment waarop de bescherming in de zin van het PHG ingaat, is dus (alleen) het belang van de integriteit beslissend van elke persoon aan wie door het product schade is toegebracht, dat zowel lichamelijk letsel als materiële schade omvat (zie RS0107605). De productaansprakelijkheid moet daarbij vooral voor consumenten een minimum aan bescherming bieden, ongeacht de schuldvraag; door middel van de productaansprakelijkheid hoeven evenmin alle nadelige gevolgen te worden gecompenseerd [RS011171 (TI)].
- 28 5.4. In de Oostenrijkse literatuur wordt de vraag of het inkomensverlies als gevolg van een ongewenste zwangerschap een schade is die volgens het PHG (en de Europese rechtsgrondslagen daarvan) voor vergoeding in aanmerking komt, overwegend bevestigend beantwoord.
- 29 5.4.1. Schickmair (*Keine Produkthaftung nach Bruch der „Spirale“ und Geburt eines gesunden Kindes*, iFamZ 2022, 233) gaat ervan uit dat, gelet op de rechtspraak van het Hof (C-503/13 en C-504/13), het inbrengen van een gebrekkig medisch hulpmiddel in het lichaam reeds als lichamelijk letsel in de zin van het PHG moet worden aangemerkt, zodat de daaruit voortvloeiende gevolgschade overeenkomstig § 14 PHG juncto § 1325 ABGB voor vergoeding in aanmerking komt.
- 30 Op grond van de richtsnoeren van het Hof voor de uitlegging in de gevoegde zaken C-503/13 en C-504/13 is duidelijk dat een gebrekkige, zelfs gebroken spiraal in het lichaam van de patiënte lichamelijk letsel vormt. Vermogensschade als gevolg van een dergelijk lichamelijk letsel, zoals inkomensverlies als gevolg van zwangerschap, komt als materiële schade voor vergoeding in aanmerking [Schickmair, opmerking bij 1 Ob 28/23h, JB1 2024, 41 (46)].
- 31 Ook Dullinger [opmerking bij 8 Ob 69/21m, JB1 2022, 665 (667-668); *Zur Haftung wegen misslungener Empfängnisverhütung durch Produktfehler*, in Liber Amicorum Felix Wallner (2022) 29 (33 e.v.)] stelt dat reeds het plaatsen van de gebrekkige en dus onbruikbare spiraal in het lichaam van de vrouw aan de vereisten voor lichamelijk letsel in de zin van § 1, lid 1, PHG voldoet. Bij een richtlijnconforme uitlegging van het PHG moet een vordering van de vrouw tot vergoeding van het inkomensverlies als gevolg van de ongewenste zwangerschap en de geboorte van het kind worden toegewezen.
- 32 Rief (opmerking bij 1 Ob 28/23h, JMG 2024, 36) benadrukt dat voor de bevestiging van een „schade veroorzaakt door dood of door lichamelijk letsel” [artikel 9, onder a), van richtlijn 85/374/EEG] het vereiste van een dubbele causaliteit geldt: er moet enerzijds sprake zijn van een verband tussen de oorzaak van de schade en de geleden schade (lichamelijk letsel) en anderzijds een verband tussen de primaire schade en de gevolgschade (geleden schade). Voor de beoordeling van de vraag of de schade moet worden vergoed, is het niet van

belang of een normale bevalling als lichamelijk letsel moet worden aangemerkt. Doorslaggevend is veeleer wanneer er bij gebrekkige implanteerbare medische hulpmiddelen sprake is van lichamelijk letsel. Over deze vraag bestaat er nog geen eenduidige rechtspraak van het Hof.

- 33 Er zijn drie verschillende tijdstippen denkbaar, namelijk dat van de eerste implantatie, dat van de informatie over de (mogelijke) gebrekkigheid van het medische hulpmiddel of dat van de revisieoperatie [Rief, opmerking bij 8 Ob 69/21m, Phi 2023, 8 (9)].
- 34 5.4.2. Daarentegen betwist Ch. Huber [*Wrongful conception infolge einer fehlerhaften Spirale – Die Karten werden (womöglich) neu gemischt*, ÖJZ 2024/70] dat het inkomensverlies na een ongewenste zwangerschap op grond van het PHG voor vergoeding in aanmerking komt. Het feit dat er een gebrekkige spiraal in het lichaam aanwezig is en de vrouw niet weet waar deze „naartoe beweegt”, vormt weliswaar een aantasting van de lichamelijke integriteit en dus een primaire schade in de vorm van lichamelijk letsel of gezondheidsschade in de zin van § 1 PHG. Productaansprakelijkheid sluit echter de vergoeding van zuivere vermogensschade uit. Ondanks het feit dat het gebruik van een spiraal juist dient om een zwangerschap [en de daaruit voortvloeiende (financiële) gevolgen] te voorkomen, zou het aannemelijk zijn om de gevolgschade te beperken tot hetgeen de vrouw als gevolg van de zwangerschap en de bevalling met betrekking tot haar lichamelijke integriteit aan gevolgschade lijdt. Indien echter een lichamelijke beperking als gevolg van de zwangerschap en de daaruit voortvloeiende economische lasten als gevolgschade worden beschouwd, omvat deze gevolgschade in ieder geval ook de inkomensschade van de moeder. Hoe dan ook is het van doorslaggevend belang of een zwangerschap die alleen door een gebrekkige spiraal mogelijk is geworden, maar normaal verloopt, als lichamelijk letsel moet worden beschouwd.
- 35 5.5. Volgens de verwijzende rechter is het noodzakelijk om het Hof om een prejudiciële beslissing over de vraag te verzoeken of het inkomensverlies als gevolg van een ongewenste zwangerschap die door een gebrek in het product is ontstaan, een schade is die krachtens richtlijn 85/374/EEG voor vergoeding in aanmerking komt.
- 36 Het begrip „lichamelijk letsel” in de zin van § 1, lid 1, PHG moet autonoom worden uitgelegd (Rabl, PHG § 1, punt 134). Volgens de rechtspraak van het Hof moet het begrip „schade veroorzaakt door dood of door lichamelijk letsel”, in het licht van de door de richtlijn nagestreefde doelstellingen van bescherming van de veiligheid en gezondheid van consumenten, ruim worden uitgelegd (arrest van 5 maart 2015, Boston Scientific, C-503/13 en C-504/13, EU:C:2015:148, punt 47). Daarbij moet een billijke en volledige vergoeding worden gewaarborgd (arresten van 5 maart 2015, Boston Scientific, C-503/13 en C-504/13, EU:C:2015:148, punt 46, en 10 mei 2001, Veedfald, C-203/99, EU:C:2001:258, punt 27; in Rabl, PHG § 1, punten 137 e.v., wordt dit alleen voor lichamelijk letsel bevestigd).

- 37 Op aan personen toegebrachte schade in de zin van het PHG is op grond van de verwijzing in § 14 PHG § 1325 e.v. ABGB van toepassing, zodat aan de gelaedeerde bij lichamelijk letsel onder meer gederfde inkomsten volgens de algemene beginselen dienen te worden vergoed (*Rabl*, PHG § 1, punten 146-147; zie ook Posch/Terlitz in Schwiman/Kodek⁵ § 1 PHG, punt 4). Onder „lichamelijk letsel” in de zin van § 1325 ABGB wordt verstaan elke aantasting van de lichamelijke, geestelijke of psychische gezondheid en integriteit [4 Ob 48/16m (punt 4); zie RS0030792]. Op basis hiervan heeft het Oberste Gerichtshof het knippen van haar zonder toestemming (6 Ob 246/74 SZ 47/147) en het permanent achterblijven van een afgebroken schaar in het lichaam na een operatie (4 Ob 48/16m [punt 4]) reeds als lichamelijk letsel aangemerkt.
- 38 5.5.2. Op grond van deze beginselen spreekt er – althans op het eerste gezicht – veel voor om aan te nemen dat reeds het inbrengen van een medisch hulpmiddel met een gebrek in het product als lichamelijk letsel in de zin van de richtlijn en § 1, lid 1, PHG moet worden aangemerkt. In die zin zou ook *Rabl* kunnen worden begrepen wanneer hij, onder verwijzing naar de rechtspraak van het Hof, betoogt dat alleen al het plaatsen van een gebrekkige pacemaker lichamelijk letsel is (PHG § 1, punt 136).
- 39 Hiertegen zou kunnen worden ingebracht dat de uitspraak van het Hof in de zaken C-503/13 en C-504/13 (arrest van 5 maart 2015, Boston Scientific, C-503/13 en C-504/13, EU:C:2015:148) betrekking had op een bijzondere situatie, namelijk de implantatie van een gebrekkige pacemaker of defibrillator in het menselijk lichaam, wat resulteerde in een „ongebruikelijke potentieel tot het veroorzaken van schade aan de persoon” (punt 40) – en de daarin opgenomen bevindingen daarom niet zonder meer kunnen worden gegeneraliseerd [zie Stelzer, *Produkthaftung in der Medizin* (2020) 146 e.v.]. Bovendien zou de uitspraak in de zaak Boston Scientific zo kunnen worden begrepen dat er pas sprake is van lichamelijk letsel bij de bewuste verwijdering van het gebrekkige product door middel van een revisieoperatie en niet al bij de implantatie van dit gebrekkige product [zie Stelzer, *Produkthaftung in der Medizin* 135: „waaruit het lichamelijk letsel daadwerkelijk bestaat, werd echter niet nader besproken”]. In de literatuur wordt soms ook gesteld dat het niet beslissend is of het plaatsen van een gebrekkige spiraal als lichamelijk letsel moet worden beschouwd, maar dat veeleer moet worden verduidelijkt of een door een gebrekkige spiraal mogelijk gemaakte, maar normaal verlopende zwangerschap lichamelijk letsel is [Ch. Huber, *ÖJZ* 2024/70; zie voor de kwalificatie van een tegen de wil van de betrokken vrouw tot stand gekomen zwangerschap als lichamelijk letsel de beslissing van het Bundesgerichtshof (hoogste federale rechter in burgerlijke en strafzaken, Duitsland; hierna: „BGH”) VI ZR 32/94].
- 40 5.5.3. Of in deze omstandigheden reeds het plaatsen van een gebrekkige koperspiraal als anticonceptiemiddel waarvan de gebrekkigheid geen direct gevaar voor het leven van de betrokken vrouw vormt, al dan niet als lichamelijk letsel moet worden beschouwd, lijkt op basis van de bestaande rechtspraak van het Hof onvoldoende duidelijk te zijn. Evenmin is duidelijk of een ongewenste

zwangerschap die aan een gebrek in het product te wijten is, kan worden beschouwd als lichamelijk letsel in de zin van het productaansprakelijkheidsrecht.

- 41 5.5.4. Indien wordt bevestigd dat er sprake is van lichamelijk letsel, dient ook te worden verduidelijkt of het in casu gestelde inkomensverlies in een juridisch voldoende causaal verband staat tot de schade (daaraan lijkt het BGH, BGHZ 76, 259, punt 10, te twijfelen). In principe wordt de aansprakelijkheid volgens het productaansprakelijkheidsrecht door het beschermingsdoel van de norm beperkt. Met de schade moet het risico zijn gerealiseerd dat de gebrekkigheid van het product (mede) heeft veroorzaakt. Het beschermingsdoel omvat zowel primaire schade als gevolgschade (Rabl, PHG § 1, punt 227). Volgens de leer van het beschermingsdoel komt gevolgschade echter in principe alleen voor vergoeding in aanmerking, indien deze een typisch gevolg is van het specifieke gevaar van het gebrek in het product [Welser Rabl, EY 3 (2004) § 1, punt 39].
- 42 In beginsel kan er echter van worden uitgegaan dat, in tegenstelling tot de in artikel 9, onder b), van richtlijn 85/374/EEG restrictief omschreven materiële schade, bij lichamelijk letsel volgens de richtlijn alle gevolgen (met uitzondering van immateriële schade, die evenwel volgens het nationale recht voor vergoeding in aanmerking kan komen) moeten worden vergoed (Rabl, PHG § 1, punt 207). Aangezien zuivere vermogensschade volgens de richtlijn (en dus ook volgens het PHG) niet voor vergoeding in aanmerking komt, zou evenwel een restrictievere houding kunnen worden ingenomen en kunnen worden aangevoerd dat het inkomensverlies als gevolg van de geboorte van een gezond kind uiteindelijk slechts een indirect gevolg is van het gebrek in het product en daarom niet voor vergoeding in aanmerking komt (in die zin Ch. Huber, ÖJZ 2024/70). Tegen een dergelijke benadering pleit uiteraard dat met het product niet alleen wordt beoogd een zwangerschap te voorkomen, maar doorgaans ook wordt beoogd de financiële gevolgen van een zwangerschap te voorkomen.
- 43 5.6. Alles bij elkaar genomen moest het Hof vanwege de mogelijke verschillende uitleggingen om een prejudiciële beslissing worden verzocht.

6. Schorsing van de behandeling

- 44 Het Oberste Gerichtshof is als rechter in laatste aanleg verplicht om de in de beslissing genoemde vraag aan het Hof voor te leggen.
- 45 In afwachting van de beslissing van het Hof dient de behandeling van het beroep in *Revision* van verzoekster te worden geschorst.